

Muistioluonnos

KOHEESIO 2021+ TYÖRYHMÄN 5. KOKOUS

Aika 16.4.2019 klo 13 – 16

Paikka: YM, Aleksanterinkatu 7, Pankkisali, Helsinki

Läsnä:

Ahokas Jussi, Soste
Alasentie Jukka, Pirkanmaan liitto
Ekdahl Päivi, Lapin liitto
Hämäläinen Päivi, STM
Järvinen Harri, SAK
Huuskonen Mikko, TEM
Kallström Riitta, Kymenlaakson liitto
Karvonen Marja, Satakunnan ELY
Knaapinen Petri, Uudenmaan ELY
Kolttola Lars, STM
Mäki-Hakola Marko, MTK
Mäkinen Annukka, Kuntaliitto
Niemi Merja, OKM
Parantainen Juha, LVM
Pehkonen Kari, Kainuun ELY
Pölönen Kalevi, Etelä-Savon ELY
Rautiainen Juhana, YM
Saario Kaisa, Keskuskauppakamari
Sihvola Sanna, MMM
Viljamaa Kimmo, Vantaan kaupunki

Muut: Päivi Piittisjärvi, Harri Ahlgren, Sirpa Liljeström, Sirpa Hautala, Jenni Hyvärinen,
Jaana Valkokallio /TEM
Päivi Keisanen/Pohjois-Pohjanmaan liitto, Tiina Huotari/Uudenmaan liitto

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Marja-Riitta Pihlman avasi kokouksen klo 13. Hän totesi, että kokouksessa herätellään teemaan digitaalisuudesta yritysten kasvun vauhdittajina. Teemana on myös alueiden näkemyksiä tulevan ohjelmakauden tavoitteista ja sisällöistä sekä

ministeriöiden yhteisiä näkemyksiä ohjelmatyöstä. Muissa asioissa Harri Ahlgren esittelee ympäristöselostusta. Pj joutuu lähtemään hiukan kesken koska hänellä on TEM:n kansliapäällikön kanssa keskustelu noin 14:45. Työryhmän varapuheenjohtaja Johanna Osenius toimii puheenjohtajana sen jälkeen.

2. Kokouksen 20.3.2019 muistion hyväksyminen

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

3. Digitaalisuus yritysten kasvun vauhdittajana

Pekka Sivonen Business Finlandista esitteli teemapuheen vuorossaan digitaalisuutta yritysten kasvun vauhdittajana. Sivonen vastaa johtoryhmän jäsenenä yritysten digitaalisesta transformaatiosta. Hän totesi, että digitaalisen talouden arvo tulee olemaan ennusteiden mukaan 100 triljoona dollari seuraavan 10 vuoden aikana (FI biljoona), mikä tarkoittaa 20 triljoonaa enemmän kuin koko maailmantalous on nyt.

Sivonen korosti, että tulevaisuus tehdään alustataloudessa. Nyt Euroopan osuus on vain 4 %. BF on tehnyt alustatalouden strategian, jonka mukaan sen osuus voi olla 30 % tai enemmän kansantaloudesta noin v. 2030. Jos tämä kehityskulku ei toteudu, voi kansantalous vastaavasti pienentyä. Suomi on Yhdysvaltojen jälkeen toiseksi potentiaalisin tekoälyn yhteiskunnallinen hyödyntäjä. Kiina on alustataloudessa suurin toimija. Kiinassa uusia yrityksiä syntyy kolmasosan enemmän kuin Yhdysvalloissa. Made in China strategiassa on valittu tietyt mukaiset toimialat, joissa se aikoo olla johtaja. Jatkoissa Kiina ei aio ostaa muuta kuin raaka-aineita. Sivonen totesi keskeisenä kysymyksenä sitä, miten voidaan vastata Kiinan asettamaan haasteeseen.

Sivosen mukaan maailma siirtyy 5G-vaiheeseen, johon sisältyy mm. pilvipalvelut, infrojen ulkoistaminen, tekoäly, jossa Suomella on hyvät edellytykset sekä robotiikan kehittyminen tarkoittaen mm. liikkuvia, ihmisen näköisiä ja kaltaisia robotteja. 5G-maailmaan kuuluvat myös mm. älykkäät liikennejärjestelyt, autonomiset liikennevälineet, autonominen meriliikenne ja etäkirurgia sekä olennaisesti IoT (Internet of Things).

Sivonen painotti, että jatkossa on kiinnitettävä huomio Suomeen rakennettavaan infraan, joka mahdollistaa em. uudet toimet, älykkäät esineet. Kyberturvallisuuden elementin sisältävä IT-arkkitehtuuri tulee olla lähtökohtana tulevaan maailmaan (6G).

Digitaalisuus ja 5G tarkoittaa yrityksille ajatustavan muutosta. Tulevaisuudessa tuotteet ovat isompien kokonaisuuksien osia, joissa käytettävyys on olennaista. Uuden arvon tuottaminen tulevaisuuden taloudessa tapahtuu pitkälti digitaalisuuden kautta. Digitaalisuus on ollut noin 30 % ja fyysinen teollisuus noin 70 % kansantaloudesta. Digitaalisuus nousee tulevaisuudessa noin 70 prosenttiin.

Kiertotalous toimii hyvänä esimerkkinä digitaalisuudesta, sillä siihen tarvitaan uutta ja uudenlaista logistiikkaa, joka voi olla automatisoitua. Sivonen painotti, että kaiken kaikkiaan kilpaillussa maailmassa on ajateltava isommin ja samalla turvattava kansalaisten data. Haasteena on tuottaa ja muuttaa tuotteita sellaisiksi, jotka hyödyntävät tekoälyä ja esineiden internetiä. Business Finlandin kehitysohjelmien taustalla on YK:n määrittämät Kestävän kehityksen tavoitteet (Sustainable Development goals) ja ohjelmat edistävät näitä tavoitteita.

Sivonen kertoi esimerkkinä robotiikan käyttämisestä tuottavuuden lisääjänä Uudenkaupungin autotehtaan roboteista. Tuottavuus nousi räjähdysmäisesti ja voitiin luoda lisää

työpaikkoja ja elinvoimaa alueella. Hän korosti, että kaikki on kiinni tuottavuudesta ja hän pohti, ovatko teollisuuden työpaikat saatavissa takaisin Suomeen, jos hyväksytään työjako robottien ja ihmisten välillä. Sivonen kuvasi BF:n, VTT:n, isojen veturiyritysten ja pienten yritysten yhteistyötä projektissa, jonka sivutuotteena syntyi yritysten innovaatiotoimintamalli tavoitteenaan tuottavuuden nostaminen. Sivonen mainitsi mielenkiintoisena riippumattoman ITIF-tutkimuslaitoksen Digital Transformation tutkimuksen, joka luo pohjaa eurooppalaiselle keskustelulle Suomen pj-kaudella. Alustatalouteen pääseminen edellyttää lainsäädäntöä, kehittää systeemistä kompetenssia, uudelleen kouluttaa reilu miljoona työntekijää ymmärtää syvällisesti digitaalisuutta ja näin uudistaa teollisuutta ja varmistaa, ettei Kiina tai USA rakenna lisäarvoa suomalaisten avoimella datalla.

Kommenttipuheenvuorossa TEM:n innovaatiopolitiikasta vastaavan yksikön päällikkö Mikko Huuskonen totesi alkuun olevansa samaa mieltä kuin Sivonen eikä kommenttipuheenvuoro tällä kertaa haasta. Hän kertoi, että ministeriössä on valmisteilla ideaperi seuraavan hallituksen käyttöön.

Huuskonen totesi, että nk. GAFA-yritysrypäs (Google, Apple, Facebook ja Amazon) edustavat valtavaa taloudellista arvoa ja ovat lisäksi erittäin merkittäviä yritysjärjestelijöitä myös Suomessa. Huuskonen peräänkuulutti, että Suomen on ryhdyttävä vastaiskuun. Merkittävä osa suomalaisista sähköisistä mainosmarkkinoista siirtynyt em. yhtiöille, samoin Euroopassa. Digitaalisuus on tärkeä tema Suomen pj-kaudella. Mahdollisuuksia on paljon. Edellisessä puheenvuorossa mainittu, ITIF:n Eurooppa-analyysi päättelee, että Euroopan ei enää kannata kilpailla GAFA:n markkinoilla. On kuitenkin muistettava, että Internet labiilina instrumenttina voi kuitenkin tuoda uusia mahdollisuuksia. Suomen vahvuus on laaja ja hyvä julkinen data ja b2b-data. Euroopan pelastus voisi olla CAS eli Connected Automated Smart, joka perustaa vahvaan ja linkittyneeseen julkiseen tietoon. Jatkossa fokus tulee kohdistaa tiedon hyödyntämiseen. Huuskonen pohti voiko valtio valita voittajia eli tukea valikoivasti. Hän painotti, että nk. "Failing fast" mentaliteetti on tarpeen.

Puheenjohtaja avasi keskustelun. Harri Järvinen SAK:sta pohti, ollaanko valmiita jakamaan työtä ihmisen ja koneen välillä. Hän kysyi alustajilta mitä käytännössä tarkoittaisi esim. työajassa tai palkassa huomioiden sosiaalisen koheesion? Sivonen totesi tähän, että suomalaiset yritysjohtajat suhtautuvat Pohjoismaissa positiivisimmin tekoälyn käyttöön tuottavuuden nostamiseksi, jotta olisi mahdollista saada työpaikkoja lisää.

Jukka Alasentie Pirkanmaan liitosta totesi, että Suomi on hyvä innovaatiossa mutta surkea soveltamisessa. Hän kysyi mihin pitäisi käyttää EU:lta tuleva lisärahoitus? Huuskonen totesi, että lähtökohtana on tutkimusperusteisuus, tutkimuslaitosten ja yritysten yhteiset hankkeet. Sivonen lisäsi, että osaaminen on erittäin tärkeää. Koulutusleikkaukset alkavat näkyä. Hän korosti, että osaamisen kehittäminen on myös yritysten tehtävä ja niiden tulee huolehtia oman työvoiman osaamisesta. Tämä vaatii resursointia yrityksiltä.

Puheenjohtaja mietti, miten suhteutuu työvoima saatavuuteen. Huuskonen kertoi TEM:n delegaation tutustumismatkasta Singaporeen, jossa Transfigura yrityksen tärkein seurattava asia on henkilöstö ja osaaminen, koska Singaporen ainoa luonnonvara on ihmisten osaaminen.

Kalevi Pölönen kysyi, miten onnistutaan digitalisaation kehittämisessä? Kimmo Viljamaa Vantaan kaupungilta kertoi, että isommissa kaupungeissa ollut strategiana tarjota ja ottaa käyttöön alustoja. Hän kysyi miten kaupungit voivat olla mukana digitaalisaation edistämässä? Sivonen viittasi tutkimustietoon siitä, mikä digitalisaation tilanne yrityksissä keskimäärin on. Iso työ on ensin avata digitalisaation hyödyt ja seuraavana haasteena saada osaajia. Isompi eurooppalainen juurisyy on se, että ollaan sivussa, koska

joka maa tekee erikseen omat innovaationsa ja järjestelynsä toisin kuin keskitetyn julkisen kehittämisen Yhdysvaltain liittovaltio ja Kiina. Julkisten toimijoiden rooli on luonteva esim. innovatiivisten julkisten hankintojen kautta. Huuskonen lisäksi, että kaupungit ja yliopistokaupungit ovat luontevia kehittämiskumppaneita ja niiden tulisi lähteä mukaan kansainvälisiin innovaatiohubeihin. Kaiken kaikkiaan kansainvälisessä työssä tehtävä enemmän yhteistyötä.

Kaisa Saario mainitsi, että arviointien mukaan yliopistojen ja koulutuslaitosten ja yritysten yhteistyöstä on erilaisia kokemuksia. Elinkeinolähtöisyys ei aina toteudu.

Merja Niemi OKM:stä painotti, että Suomen sisällä on kiinnitettävä huomioita siihen, että kehittämisresurssit käytetään fiksusti. Koulutukseen ja kasvatukseen tulee liittää vahva yrittäjyys- ja työelämän kytkentä varhaiskasvatuksesta lukioon jne. Huuskonen totesi, että yliopistojen rahoitusmallin kehittäminen siten, että niiden vahvuusprofiilien annettai-siin eriytyä olisi tarpeellista. Huomiota tulee kiinnittää yritysten kytkeminen innovaatiohankkeisiin. Sivonen lisäsi, että yliopistojen osaamisen kärki ei välttämättä ole helpposti nähtävissä. Tulisi edistää yliopistojen yhteistyötä ja siten kiihdyttää niiden innovaatiotoimintaa.

4. Alueiden näkemykset ohjelman tavoitteiksi ja sisällöiksi

Päivi Keisanen Pohjois-Pohjanmaan liitosta esitteli Itä- ja Pohjois-Suomen näkemyksiä ohjelman tavoitteiksi ja sisällöiksi. Hän kertoi, että valmistelussa on katse ollut tiiviisti itäisen ja pohjoisen alueen kehittämisessä. Analyysin pohjana on mm. OECD:n analyysi kehittämishaasteista, komission rahoittaman ELMO-hankkeen tuloksena IP:n laadittu yhteinen AES sekä maakuntien strategiat. Alueellisten erojen havainnot pohjaavat KOM maaraporttiin. IP:n heikko tilanne on tunnustettava kansallisessa valmistelussa. Lisäksi on tunnustettava SEUT:ssa kuvatut asiat valmistelun pohjaksi.

IP esittää, että tehtäisiin riippumaton analyysi kokonaisrahoituksesta ml. OKM, BF ja Finnvera esim. Tilastokeskuksen avulla. Viesti on se, että ei pidä tarkastella vain koheesiopolitiikan rahoitusta. IP-alueen tavoitteena oleva oma ohjelma tukee integroitua kehittämistä. Tulee tunnustaa erilaistuminen, joka ei tarkoita vain kaupungistumista. IP esittää alueelleen omaa ohjelmaa.

IP on tunnistanut TEM:n koostaman haasteiden lisäksi alueen pysyvät haasteet. Ilmastomuutosta pidetään läpileikkaavana haasteena. Osaaminen on aivan keskeinen tekijä alueiden kehittämisessä. Keisanen totesi ohjelmarakenteena olevan kaksi toimintalinjaa. NSPA-tuki käytetään toimintaympäristöä kehittävässä osuudessa (1.2.) IP-alue jättää varauman toimintapoliittisten tavoitteiden 2 ja 3 käyttämiseen mikäli vähähiilisyyteen ja saavutettavuuden liittyviä toimia ei saada riittävästi Älykkäämmän Euroopan toimintapoliittisen tavoitteen sisään. Keisanen korosti, että yrityskohtaiset hankkeet tulee huomioida ilmastotavoitteiden seurannassa.

IP on listannut alustavasti käytettäviä tukimuotoja ja esittää uutena tukimuotoa kasvua edistävä investointituen. Uutena kokonaisuutena IP esittää vetovoiman, pitovoiman ja kehittämisdynamiikan lisäämistä yritysten, investointien ja osaavan työvoiman saamiseksi NSPA-tuella. IP esittää aiempaa vahvempaa panostusta yksityisen ja julkisen t&k&i-yhteistyön ja yritysten kasvua tukevien innovaatioekosysteemien kehittämiseksi. Liikenneasiat ovat vahvemmin esillä.

ESR:ssä IP-alueen näkemyksessä korostunut koulutuksen saavuttavuuden varmistaminen, yrittäjyyden kehittäminen, nuorten syrjäytymisen ehkäisy ja innovaatiopotentiaalnin kehittäminen. Älykkään erikoistumisen strategian mukaisten valintojen tukemiseen käy-

tettäisiin entistä vahvemmin ESR-toimenpiteitä. Elinkeino- ja työllisyyspolitiikan parempi yhteen nivominen on keskeinen tavoite. IP nostaa kuntien roolin vahvemmaksi rakennerahastotoimijaksi. Kaupunkien kestäväan kehittämiseen IP esittää enintään 6%. IP esittää kaupunkikehittämisen toimintatavaksi laajempia temaattisia verkostoja. Kansalaislähtöisen kehittämisen toimintamalli tulisi olla joustava. Monirahastaisen CLLD:n mallia ei pidetä tarkoituksenmukaisena. Keisanen totesi, että IP ja ELSA ovat valmistelleet yhteistä toimintamallia valtakunnalliseen toimintaan ja esittäneet tarjouksen yhteiseen kehittämiseen jo jonkin aikaa sitten. Laajakaistan osalta IP esittää rahoittamista sekä rakennerahasto-ohjelmassa että CAP:ssa.

Keisanen totesi, että alueellisen kehittämistuen tulee sisältää elinkeinoläheinen tutkimusinfra. IP ehdottaa alueen pk-yritysten rahoitustarpeen mukaisia räätälöityjä rahoitusinstrumentteja.

Keisanen päätti puheenvuorosta muistuttamalla, että rakennerahastot ovat elintärkeässä roolissa IP-alueiden kehittämisessä.

Tiina Huotari esitteli Etelä- ja Länsi-Suomen alueen näkemyksiä ohjelman tavoitteista ja sisällöistä. Hän totesi, että valmistelun lähtökohtia ovat olleet kestävän kasvun ja kehittämisen näkökulmat. Vähähiilisyys nähdään ohjelman sisällä. Aluelähtöisyys, vaikuttavuus, kerrannaisvaikutukset ja elinkeinolähtöisyys ovat lähtökohtia ohjelmatyölle.

Komission suositus kahdesta TO:sta on pääosin hyvä ja ELSAn kehittämistavoitteiden mukainen. Ehdotus pohjaa kahden toimintalinjan rakenteeseen. Tämä tarkoittaisi selvää hallinnon keventämistä. ESR:n asetusehdotuksessa on 11 erityistavoitetta, joista oli haasteellista valita TEM:n ohjeen mukaiset 5. Uudelleentarkastelua voidaan vielä ESR:n osalta tarvita. ELSA-alue jättää varauman toimintapoliittisten tavoitteiden 2 ja 3 käyttämiseen mikäli vähähiilisyys ja saavutettavuuden liittyviä toimia ei saada riittävästi Älykkäämmän Euroopan toimintapoliittisen tavoitteen sisään. Huotari korosti, että tarvitaan laajempi valikoima tukitoimen aloja.

Huotari kerto, että kehittämishaasteita on lähdetty tunnistamaan TEM:n pohjasta. Kaksi jäi pois tuosta pohjasta. Digitaalisuuden lisäksi on nähty teknologinen murros laajasti tärkeänä. Älykäs erikoistuminen ohjaa tekemistä ja on ollut läpileikkaavana teemana valmistelussa.

ELSA nostaa toimintapoliittisen tavoitteen 4 EAKR-osarahoitteen erityistavoitteen 4.1. ohjelmaan, sillä on tunnistettu, että myös EAKR:lla voidaan tukea osaamista. Sisältö tukisi EAKR:n ja ESR:n yhteensovittamista. Tämä erityistavoite vaatii vielä jatkotarkastelua.

ESR:n osalta on integroitu erityistavoitteiden sisältöjä yhteen. 4.2. yhdistää useamman erityistavoitteen sisällöllistä toimintaa. ESR:n erityistavoitteiden otsikot on tekstitetty varsin laajasti ja monipuolisesti. ELSA on tuottanut ehdotuksia sujuvimmitse otsikoiksi. ESR:ssä kaikki kohderyhmän olisivat mukana läpileikkaavasti eri erityistavoitteissa.

ELSA näkee, että kansalaislähtöinen kehittäminen voi olla tarkoituksenmukaista TO 4:ssä. Myös TO 1:ssä kolmas sektori voi olla mukana kehittämistoiminnassa. ELSA ei halua erillistä hallintomallia. Huotari toisti IP:n ja ELSA:n yhteisen kannan yliaalueellisesta hanketoiminnasta. Kansainvälinen yhteistyö tulee voida integroida selkeämmin läpileikkaavaksi osaksi rakennerahastotoimintaa.

Johanna Osenius esitteli valtioneuvoston piirin virkamiesvalmistelun näkemyksiä. Hän totesi, että valmisteluohje 2 koski ensisijaisesti alueita. Samalla ministeriöt käynnistivät

suunnitteluaan, jota on myös tehty yhteistyössä. Osenius korosti, että ohjelmatyö on aluelähtöistä mutta verkostomaista. Tietyissä toimissa toimitaan yliaalueellisesti ja valtakunnallisesti. Hän totesi, että fokusoitu sisältö mahdollistaa tuloksi ja vaikutuksia kun taas moniulotteinen sisältö aiheuttaa myös moniulotteista hallintoa. Osenius korosti, että tarvitaan valtakunnallista mutta löydettävä malli, jossa toimet keskustelevat keskenään. Jatketaan keskustelua toimintamallista. VN haluaa tehdä kunnianhimoista ilmastopoliitiikkaa. VN tunnistaa, että on saavutettavuudesta haasteita. ESR:n erityistavoitteista tulee muodostaa tarkoituksenmukaista yhteistyötä ja tulee varmistaa työllisyyden, osallisuuden ja osallisuuden parempi yhteensovitus.

Puheenjohtaja avasi keskustelun alueiden ja valtioneuvoston yhteisistä näkemyksistä.

Jussi Ahokas Soste ry:stä nosti sote-alan järjestöjen kannalta keskeisen kysymyksen alueille siitä miksi eriarvoisuus ja osallisuus eivät näy kovin vahvasti ohjelmassa. Erityisesti IP-alueella järjestötoimijat pitävät ohjelmatyössä näitä teemoja tärkeänä. Kansalaislähtöisestä kehittämisestä olisi hyvä tietää minkälaisia malleja on nyt käytössä.

Jukka Alasantie totesi, että yksi ohjelma riittää, kun on vain kaksi alueluokkaa. Hänen mukaansa ei ole suuria eroja painotuksessa valmistelualueiden välillä. IP:n esityksessä on NSPA-tuen käytöstä hyviä näkemyksiä. Alasantie toivoo aitoa yhteistyötä valtakunnallisen toiminnan kehittämiseksi. Hän muistutti, että aina iso hankekokonaisuus ei ole vaikuttava eikä tästä syystä. ei ole syytä käyttää aina tähän viittaavaa retoriikkaa. Hän esitti, että voitaisiin keskustella mitä alueiden hyvät käytännöt kansalaislähtöisessä toiminnassa ovat.

Merja Niemi kuvasi osana makusote-valmistelua tehtyä kahdeksan ministeriön ja maakuntien yhteistä valmistelua, jossa tehtiin mm. aluekuvatyötä. Hän piti hyvänä soveltaa näitä kokemuksia aluekehittämisen kentässä. Tärkeää on löytää hyvä kumppanuusmalli.

Kari Pehkonen Kainuun ELY-keskuksesta korosti, että alueet ovat hyvin erilaisia. On vaikea nähdä, miten tismalleen samanlaisilla toimilla voitaisiin vastata tuloksellisesti erilaisiin haasteisiin.

Lars Koltola STM:stä totesi, että ei pidä tehdä asioita liian pieninä palasina. Suomen haasteet ja tavoitteet koskevat kaikkia. Niitä voidaan tehdä yhdessä. Kumppanit ovat tärkeitä. Monet valtakunnalliset järjestöt tulisi saada hyvin mukaan. Koltola totesi, että alueilla tehtävät onnistumiset on erittäin vaikea saada valtakunnalliseen käyttöön leviämään ja myös lainsäädäntötyön taustaksi. Se on haastavaa myös valtakunnallisille hankkeille.

Sanna Sihvola kertoi, että kansallinen rahoitus laajakaistoihin päättyi vuoden 2018 loppussa. Jää nähtäväksi tuleeko laajakaistarakoitus näkymään tulevassa hallitusohjelmassa. Maaseuturahoituksella on tuettu 70 laajakaistainvestointia ja 30 digitaalisia kehittämishankkeita. Sihvola korosti, että digitaalisuus ei voi edistyä, jos ei saada pohjaa kuntoon kaikkialla. Erot ovat hyvin suuria eri alueilla. MMM toivoo CLLD-mallin käyttämistä, joka voisi olla väline myös kaupunki-maaseutuyhteistyön edistäjänä. Maaseuturahaston näkökulmasta odotetaan asiaan ratkaisua. 24.4. pidetään TEM:n ja MMM:n järjestämänä kv. työkokous CLLD-mallista.

Puheenjohtaja totesi, että valtakunnallista toimintamallia voidaan lähteä yhdessä työstämään mm. ESR-työpajassa. Hän totesi, että kansalaislähtöisessä arveluttaa raskas hallinto.

Päivi Ekdahl Lapin liitosta totesi, että jo aiemmin on toimitettu perustelut oman ohjelman tarpeesta. Valtakunnallisesta toimintamallista tulee tehdä avoin ja kriittinen tarkastelu. Ekdahl piti hankala asetelmaa, jossa yhteisessä työssä lähtökohtana on, että valtioneuvosto tarkastelee alueiden vastauksia ylhäältä päin ja päättelee niiden perusteella minikälaista valtakunnallista toimintaa olisi tarpeen rakentaa. Valtakunnallisen toiminnan toimintamallista tulee käydä laajempaa keskustelua kuin vain ESR-työpajassa.

Annukka Mäkinen Kuntaliitosta nosti esiin julkisten organisaatioiden roolin työn murroksessa. Hän totesi, että ylimaakunnallinen/valtakunnallinen toimintamalli vaatii kehittämistä. Olisi hyvä korostaa myös verkostoitumista. Mäkinen kertoi 17.5. pidettävästä Leaderit ja kunnat työpajasta, jossa nousee myös rahastojen yhteistyö esille.

Juha Parantainen LVM:stä kertoi käynnistyneen ensimmäisten 20-vuotisen liikennesuunnitelman valmistelusta. Kuluvana vuonna määritellään tavoitteet. Suunnitelma valmistuu vuonna 2020. Jos EAKR-varoja käytetään liikenteeseen, tulisi niitä käyttää toimiin, jotka tukevat suunnitelman tavoitteita. 8/2018 on tullut voimaan yleispiirteinen tieliikennelaki. Mahdolliset EAKR-toimille tulee saada yhdistettyä lakiin ja suunnitelmaa, jotta mennään samaan suuntaan. Parantainen totesi laajakaistojen osalta, että julkisia varoja voidaan käyttää, kun ei toimita markkinaehtoisesti. 5G-hankkeet eivät voi korvata valokuituja.

Kaisa Saario piti tärkeänä esille nostettua linkitystä liikennesuunnitelmaan. Hän korosti, että pienet liikennetoimet ovat tärkeitä paikallisesti ja alueellisesti.

Riitta Kallström Kymenlaakson liitosta totesi, että myös Kaakkois-Suomessa on IP-alueen tunnistamia haasteita.

Kalevi Pölönen korosti, että IP:n suunnitelmissa on otettu innovaatiotyön ja digitaalisuuden etunoja.

Hilkka Laine Keski-Suomen liitosta totesi, että NSPA-aluetta löytyy myös ELSA:n alueella (Saarijärvi-Viitasari). Hän korosti, että samankaltaisia ongelmia on koko maassa. Laine näki, että elinkeinolähtöisyys on vahvasti kirjoitettu ELSAn valmistelussa.

Puheenjohtaja totesi, että ohjelmien lukumäärästä työryhmän on erimielinen. Asia jää poliittiseen ratkaisuun. Hän esitti kysymys IP:lle mitä pulmia tällä kaudella on ollut, joka selittäisi tarvetta omaan ohjelmaan.

Päivi Keisanen vastasi keskustelussa esitettyihin kysymyksiin toteamalla, että osallisuus on vahvasti kyllä kirjattu ohjelmaesitykseen. ESR:stä. 25 % käytetään syrjäytymisen ehkäisyyn ja osallisuuden vahvistamiseen. Keisanen piti käytyä keskustelua hyvänä. Hänen kuvasi IP:n näkemystä siitä, että ohjelmarakenne nähdään aluekehittämisen keinona, jolla voidaan syventyä nimenomaan IP:n asioihin ja kehittämistarpeisiin. Hän ei nähnyt nykyisessä ohjelmarakenteessa varsinaisia konkreettisia ongelmia mutta toi esiin suppeamman edustuksellisuuden ohjelman seurantakomiteassa ja oudoksui sitä, että suurimman rahoitusosuuden käyttäjä Pohjois-Pohjanmaa ei ole seurantakomiteassa. Hän korosti tarvetta olla mukana ohjelman hallinnon eri tasoilla.

Tiina Huotari vastasi niin ikään keskustelussa nousseisiin kysymyksiin painottamalla, että osallisuus on mukana sisällöissä. Hän totesi kuitenkin, että kyseessä on ennen kaikkea kuitenkin elinkeinopoliittinen ohjelma. Etelä-Suomessa on kyetty rahoittamaan kansalaislähtöistä kehittämistä osana normaalia prosessia

Juhana Rautiainen YM:stä piti ilahduttavaa siitä, että on ymmärretty vähähiilisuuden tarve läpileikkaavana. YM:ssä on pohdittu keinoja millä saataisiin lyhyelläkin aikavälillä

aikaan päästövähennyksiä ja epäilty riittääkö siinä t&k&i-toiminta. Alueiden eriarvoistumiseen ja kaupungistumiseen liittyvä eriarvoisuus on lisäksi huolena. Kaupunki-maaseutuyhteistyöhän tulee kiinnittää huomiota. YM on myös pohtinut pitäisikö kannustaa (hankevalintaan liittyvien) ”ennakkoehdollisuuksien” avulla valitsemaan vähähiilisiä tms. hankkeita

Puheenjohtaja totesi seuraavat sisältöjen käsittelyvaiheina kirjoittajille suunnatut rahastokohtaiset työpajat 6. ja 9.5. Seuraavaan työryhmän kokoukseen 14.5. tulee TEM:n esitys. 28.5. iltapäivällä järjestetään sidosryhmille ja valmistelijoille ohjelmatyöpaja, jossa käsitellään myös arvioinnin oppeja. Kutsu siihen tulee myöhemmin. Merja Niemen tekemästä hyvästä ehdotuksesta pitää keskustelu valtakunnallisesta toimintamallista työryhmän kokousten perään joko 14.5 tai 13.6. otetaan koppi. Päivämäärästä ilmoitetaan myöhemmin. Ryhmässä jatketaan valmistelua virkamiestyönä, vaikka poliittiset linjaukset saadaankin arviolta vasta syys-lokakuussa.

6. Muut asiat

Harri Ahlgren TEM:stä esitteli ympäristöselostuksen vaiheet. Puheenjohtaja totesi, että muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous 14.5.2019 klo 9.30-12

Puheenjohtaja totesi seuraavan kokouksen ajankohdan.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:53.

JAKELU
TIEDOKSI

Ryhmän jäsenet ja asiantuntijat
Ryhmän varajäsenet